

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

De execrando corpore cap. xxviii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

beis aliquando suam ciuitatem inficeret, Timotheum citharæ dum nobilem, & illic apud se magno iuuenū con-
 cursu, artem musicam profitentem relegandum à se pu-
 blice censuerunt, tanquam leges soluentem, & iuuentutis
 mores labefactantem, quoniā ad molliciem cantus chor-
 dam unam primus omnium in cithara consonæ uocis
 addiderat. Iure ergo optimo hoc tam operosum, ac la-
 sciuum musicæ genus, & tam molles, & inutiles moduli
 theatro, & scena magis sanè digni sunt, quàm templo, ut
 pote quibus acuuntur libidines, et inuitamur ad uolupta-
 tes, potius quàm ad meditanda cœlestia. Reicienda sunt
 hæc profus: ac releganda procul à sacris: & pro his ho-
 nesti, & graues, & digni Dei auribus perdiscendi concen-
 tus atq; in templo frequentandi. Sed de hoc etiam pau-
 lo inferius aptiori loco dicetur. Non tamen negamus,
 quando pro recreatione & animi causa, domi priuatim
 modeste musicos modos utendos esse, si quando lassum
 longa scripturarum lectione uelimus uel fessum animū
 assidua intentione, uel sensus lassos nimia fatigatione la-
 xare. Dandum est enim aliquid laxationis animo, in quo-
 uis studiorum genere diutius occupato: quatenus fatiga-
 tus diutino studio, rursus interuallo alternæ quietis for-
 tius reparatur: & assurgat ad intermissa studia ita refocila-
 tus ardentius. Solent enim nostri animi tēpestiua qua-
 dam intermissione mirifice demulceri: & discussa tristitia
 studiorum, hilaritate cuiuspiam honestæ cationis in-
 surgere postmodum ad seria alacriores.

De exercendo corpore. Cap. XXVIII.

Verum quia intelligere scripturas, & literarum stu-
 diis occupari, non omnibus datum est: nec expe-
 dit ualitudini, assidue, & perpetuo in quouis ge-
 nere studiorum conteri: labore etiam corporis aliquo,
 aut aliis honestis exercitationibus est torpor uincendus,

DE RATIONE COERCEN. LIBID.

& sicut literatis, studiorum nausea uarietate lectionis, ita
& imperitis, ocium honesti cuiuspiam negotii alterna-
tione tollendum: atque simul uariis fatigationibus doman-
da carnis petulantia: ne currat libera sine freno quocumque
moueat appetitus, sed uelut nolit, cogatur inuita parere
consilio rationis. Labor (ut ait poeta) omnia uincit im-
probus. Non est autem consentaneum eum qui fatiga-
tione lassatur, libidine concitari, neque eum qui occupatur
laboribus intendere simul animum uoluptatibus. Unde
docet Columella auctor rusticationis, ad temperandam
sacritiam admissarii in libidinem furentis, id esse reme-
dio, ut ad molam uinctus, amoris petulantiam labore tem-
peret. Magnos quoque imperatores legimus, male paren-
tem, & dissolutum nimiam licentia militem, ne uacet ulte-
rius praeter nimio ocio lasciuere, & ab armis ad luxuriam
conuerti, uariis expeditionibus, & nouo quotidie labore
consequi de industria coercere. Nihil profecto tam
certum est (ut dicit Seneca) quam ocii uitia negotio dis-
scuti. Generosos siquidem animos enutrit labor: at ocium
etiam natura strenuos, ignauos ac molles reddit. Quan-
to enim corpora defatigatione, & exercitatione ingraue-
scunt tanto animi sublimius eleuantur. Lectione ergo, ac
labore pariter ocia fuganda sunt: quatenus eiusmodi exer-
citia tutioris quietis nobis referat commoda. Nihil quid-
dem tam apte uitam hominum instruit, atque confirmat,
quam honesta, & moderata corporis exercitatio. Ne-
que enim expedit semper libro, ac pugillaribus affi-
xos esse, dandum est enim quandoque & animo aliquod
interuallum, ut is remittatur, atque ab assidua intentio-
ne quiescat: & propterea nunc id, nunc illud agendum:
modo meminerimus modestiae, & quicquid facimus
ad animi uigorem, & ad domandam carnis petulan-
tiam faciamus. Sunt autem quaedam exercitationes
perfaciles, quae laxantes satis quidem animum, cor-
pus non multum lassant. Sed hic in hac re sicut, &

in aliis omnibus, magna est semper habenda ratio ualde
 letitudinis, & decori. Genus autem exercitationis id
 erit præcipuum, deambulatio frequens, pila, saltus,
 cantus, & eiusmodi: dummodo hæc alioqui per etas-
 tem liceat, & ordini, & loco, & tempori quadrent
 nec commisceatur eis aliquid turpitudinis. Quod
 erit sane facilius, si eiusmodi rebus honestos uiros,
 & maiores natu curauerimus interesse, quorum au-
 thoritatem uertamur. Opus uero exercitationis, uni-
 cuique uel maioris, uel minoris, uel huius, uel illius,
 pro habitudine corporis, & qualitate personarum tra-
 ctandum est. Insuper addenda quoque (si condu-
 cere uideatur) rusticatio, peregrinatio, equitatio, &
 eiusmodi. Quinetiam si loci natura ferat, & uacet
 licet tibi piscibus, uel hamo, uel reti insidiari, feras
 laqueis capere uolucres uisco fallere, uel retibus: ut ali-
 quando uel sic, uel alio quouis honesto exercitio, aut
 labore ipsum quoque diabolum fallas.

De agresti exercitio, & rustico opere fa-
 ciundo. Cap. XXIX.

Ruris quoque opera, & si plus temporis exi-
 gant, attamen in primis, siue fructus, siue ani-
 mi causa feceris, et iucunda sunt, et perutilia.
 Rus siquidem corpus alit, animum delectat, relaxat
 omnem tristitiam spiritus: et quæcunque ea cura fue-
 rit, quæ implicet mentem, facile suis studiis, exerci-
 tiisq; dissoluit. Non enim duas simul curas admit-
 tit humanus animus, sed dum unam fouet, reicit al-
 teram: et dum unius meminit alterius obliuiscitur.
 Quis non malarum, quas amor curas habet, hæc inter obli-
 uiscitur: ut ait eleganter Horatius, Vnde legimus apud
 O O iiii